

REFERINȚE ISTORICE DESPRE ȚĂRILE ROMÂNEȘTI ȘI DESPRE DOMNITORII ROMÂNI ÎN CORESPONDENȚA DIPLOMATICĂ A STATULUI MOSCOVIT CU ORTODOCȘII DIN BALCANI ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XVI-LEA

Drd. Nicolai ZAGNAT

Referitor la raporturile dintre domnii Țării Românești cu Sfântul Munte și în special la ctitoriile și binefacerile domnilor munteni către mănăstirile atonite, acestea sunt consemnate și în corespondența statului moscovit cu ortodocșii din Balcani și anume în: „gramota” maicii Anghelina către marele cneaz Vasile al III-lea, „gramota” egumenului Paisie a mănăstirii Sfântului Pantelimon din Sfântul Munte către același mare cneaz Vasile al III-lea. Iar în „gramota” proegumenului Ghenadie al mănăstirii Hilandar din Sfântul Munte către țarul Ivan al IV-lea, trimisă prin egumenul Paisie la Moscova, este menționată situația precară din Țările Române în urma tributului turcesc.

Un document creionează relația dintre marele cneaz al Moscovei cu o fostă „despotiță” a Serbiei și anume scrisoarea „maicii Anghelina”, care se adresează „marelui cneaz Vasile” al Moscovei pentru ctuirea a două mănăstiri; sfânta mănăstire Pantelimon de la Sfântul Munte și probabil sfânta mănăstire Cruședol din Serbia.

Din acest document aflăm că s-a semnat pe: „[1508] martie 26”¹, de autorul scrisorii „fostei despotițe a Serbiei, a maicii

---

¹ Doc. Nr. 15, în colecția de documente „Посольская книга 1509-1571гг. По связям русского государства с Балканами и Ближним Востоком („Греческие дела”. Книга Nr. 1)” (Cartea soliilor anilor 1509-1571. Despre legăturile statului rus cu Balcanii și Orientul Apropiat „Chestiuni grecești Cartea Nr. 101,0”) din volumul „Россия и греческий мир в XV веке (Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea)”, tom 1, Москва, Наука, 2004, p. 142 (traducere din slava veche). După editorii acestui volum, „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea”, colecția de documente „Cartea soliilor anilor 1509-1571. Despre legăturile statului rus cu Balcanii și Orientul Apropiat. „Chestiuni grecești”. Cartea Nr. 1 sunt în „(РГАДА) Российский государственный архив древних

Anghelina”² și este adresat „marelui cneaz Vasile al III-lea Ivanovici cu rugămintea să fie ctitorul mănăstirii atonite [Sfântului] Pantelimon.”³

Reproduc cea de-a doua scrisoare a maicii Anghelina în întregime:

„Această este a 2-a scrisoare⁴ de la despotiță.

Evlaviosului și de Hristos iubitului și înălțatului de la înalta grijă dumnezeiască ales și de Dumnezeu păzitul domn, marelui cneaz Vasile⁵, al tuturor ținuturilor Rusiei și al altora. Smerita maică Anghelina,⁶ fosta despotiță, mă închin milei tale cu fruntea și fața până la pământ și rog milei tale, că este la Sfântul Munte mănăstirea Sfântului Pantelimon, mila părintelui tău. Toate mănăstirile au ctitorul

---

актов” Ф.52.Оп.1.Кн.1 (Arhiva de stat a Rusiei a actelor vechi). Acest „Ф.52” (F52) este de fapt denumirea convențională a „Legăturilor Rusiei cu Grecia”; într-o notă a editorilor și anume în „Сведения об изданиях пересказах и упоминаниях текстов документов помещенных в греческой посольской книге Nr. 1” din „Россия и греческий мир в XV веке”, menționată mai sus, este amintit că acest document a fost publicat de – Димитријеви С.М. în „Документи који се тичу односа изме у српске и Русије у XVI. Веку”//Српска Краљевска Академија. Споменик. Београд, 1903, [Къ] Други разред 35, Nr. 5, p. 18; iar Муравьев А.Н. în „Сношения России с Востоком по делам церковным” (Legăturile Rusiei cu Răsăritul în chestiuni bisericești), din „Санктпетербургский Институт истории Российской академии наук(Архив СПб ИИ РАН)” (Institutul de istorie a Academiei de Științe a Rusiei din Sankt Petersburg), p. 19 și Синицына Н.В. în „Послание Максима Грека Василию III об устройстве афонских монастырей (1558-1559гг.)” (Epistola lui Maxim Grecul către Vasile al III-lea referitor la așezarea mănăstirilor atonite) //BB.M.1965 .T.XXVI, pp. 116-117, amintesc despre acest document.

² *Ibidem*, p. 142.

³ *Ibidem*, p. 142.

⁴ Грамота – în traducerea colecției de documente este tradus de editori „carte”, iar Damian P. Bogdan folosește termenul de „document”. În explicația dicționarului de Р.П. Рогожникова Т.С.Карская „Словарь устаревших слов русского языка” (Dicționarul cuvintelor arhaice ale limbii ruse) Москва, 2005, Дрофа, p. 170, găsim cuvintele „scrisoare” și „trimitere” (послание), care este tradus în limba română; misivă, mesaj, epistolă. (Dicționar rus-român, Ed. Arc și Ed. Gunivas, Chișinău, 2002, p. 1055).

⁵ Vasile al III-lea (Gavriil, ca și monah Varlaam), feciorul marelui cneaz Ivan al III-lea Vasilevici, marele cneaz a întregii Rusiei. „Rusia și lumea greacă în secolul XV”, p. 442.

⁶ Anghelina – fiica lui Gheorghe Arianiti, soția despotului sârb Ștefan Brankovici, mama despotului sârb Iovan Brankovici, „despotița” a Serbiei, apoi călugăriță. *Ibidem*, pp. 438-439.

lor, unele pe țarul Iviriei⁷, altele, pe voievodul [Țării] Românești (**Власкога**), dar mănăstirea Sfântului Pantelimon nu are nici un ctitor acum, care să miluiască sfânta mănăstire, mila împărăției tale. Și toate cele bune Dumnezeu să le înmulțească întru mulți ani domniei tale. Amin.

Aceasta s-a scris în luna martie ziua 26-a.

Dar semnătura e pe scrisoarea cealaltă.

Evlaviosului și de Hristos iubitului, marelui cneaz Vasile al tuturor ținuturilor Rusiei și al altora.”⁸

Această scrisoare este scrisă de către maica Anghelina, „fostă despotiță”, soția despotului Ștefan Brancovici.

Din textul documentului reiese că a fost scris la 26 martie. Această „a 2-a scrisoare” a fost scrisă a doua zi după prima scrisoare, prima fiind „scrisă în martie 25 la [praznicul] Bunevestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.”⁹ Scrisorile au ajuns la Moscova în perioada „1 ianuarie - 24 iunie 1509”¹⁰, aceasta concluzionând editorii după înscrierile de cancelarie.

Aceste scrisori au fost însoțite și aduse la Moscova de către „starețul Evghenie cu stareții Sfântului Munte, Semion și ai săi tovarăși.”¹¹

Referitor la a prima scrisoare, consemnăm că maica Anghelina vorbește despre decesul fiului ei: „adormirea feciorului meu, despotul Iovan” și că dorește să înalțe o biserică cu hramul „Sfântul Ioan Gură de Aur,” unde „să-i așeze pe Sfântul despot Ștefan (Stehvan) și Sfântul despot Ioan (Iovan).”¹² Ea relatează de situația financiară precară pe care o are în prezent și că, după decesul despotului Ioan, „moșiile ce le aveam, ungunii toate le-au luat, acum nimic nu mai

⁷ Referitor la cine era „țarul Iviriei”, nu putem ști cu exactitate, deoarece „la sfârșitul anilor 80 ai secolului al XV-lea, domnia Gruziei s-a divizat în trei domnii: Kaheti sau Kartli, Imereti și domnia cnezatului Samșhe-Gavaheti”, (Грузинская Православная Церковь Православная Энциклопедия, Москва, 2006, (Biserica Ortodoxă Gruziană, în „Enciclopedia Ortodoxă”, Moscova, 2006, vol. XIII, p. 213), dar din 1505 este consemnat la conducerea din Kartli „fiul țarului Constantin al II-lea David al X-lea,” apoi „Gheorghe al IX-lea (a condus în Kartli până la 1527), care pentru scurt timp a domnit împreună cu țarii Levan din Kaheti, Bagrat din Imereti și conducătorul Kvarkvar din Samșhe-Gavaheti (*Ibidem*, p. 214).

⁸ *Ibidem*, doc. Nr. 15, p. 142 (traducere din slava veche).

⁹ *Cartea solilor...*, *op. cit.*, în „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea,” doc. Nr. 14, p. 142.

¹⁰ *Ibidem*, doc. Nr. 13, p. 141.

¹¹ *Ibidem*, doc. Nr. 13, p. 141.

¹² *Ibidem*, doc. Nr. 14, p. 142.

am.”¹³ În final maica Anghelina roagă pe marele cneaz „să fii ctitor, mila ta.”¹⁴

Această dinastie a Brancovicilor „s-au refugiat în Ungaria”, „unii dintre ei primind din partea regelui titlul de despot.”¹⁵ Ei au ajuns în relație de rudenie cu marele cneaz Vasile prin soția sa, Elena Glinski,¹⁶ aceasta fiind nepoata soției despotului Iovan, decedat la 1502, fiul „maicii Anghelina,” dar și cu domnii români, prin Despina-Milița, soția lui Neagoe Basarab, și Elena-Ecaterina, soția lui Petru Rareș¹⁷.

Referitor la „domnul Valahiei,” care se consemnează în document ca un mare ctitor al Sfântului Munte, acesta ar fi Radu cel Mare, care în această perioadă era domn în Țara Românească și care, ca și tatăl său, domnul Vlad Călugărul, s-a arătat mare binefăcător și ctitor al mai multor mănăstiri din Sfântul Munte; Cutlumuș, Zografu, Filoteu, Hilandar, Dochiariu, Sfântul Pavel, schitul Sfântul Ilie și chiar mănăstirea Sfântul Pantelimon, care „nu are nici un ctitor”,

¹³ *Ibidem*, doc. Nr. 14, p. 141.

¹⁴ *Ibidem*, doc. Nr. 14, p. 141.

¹⁵ Constantin Rezachevici, *Istoria popoarelor vecine și neamul românesc în evul mediu*, Ed. Albatros, București, 1998, p. 378.

¹⁶ Elena Glinski – cea de-a doua soție a lui Vasile al III-lea, prin care se face legătura dinastică pe linie maternă cu neamul sârbesc al Iakșicilor susținut de mai mulți istorici și anume; С.М. Каштанов Состав и содержание документов „греческих” посольских книг Nr. 1 и Nr. 2 (Componenta și conținutul documentelor cărților grecești a soliilor Nr. 1 și Nr. 2, în volumul „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea”, p. 28; М.Н. Тихомиров Исторические связи России со славянскими странами и Византией. (Legăturile istorice ale Rusiei cu țările slave și Bizanțul) Москва, 1969, pp. 89-93; H. Rüß. Elena Vasilevna Glinskaja//Jahrbücher für Geschichte Osteuropas. Wiesbaden, 1971. Neue Folge-Bd. 19, Hf. 4S. 487-488; Kämpfer F., Die russischen Urkunden im Archiv des Klosters Hilandar//Хиландарски зборник (Recueil de Chilandar), Београд, 1986, [Књ]6, p. 280.

¹⁷ *Ibidem*, p. 378; mai putem consemna că în diploma marelui cneaz Vasile al III-lea adresată lui Carol este numit „ruda sa” (Doc. Nr. 46, *Cartea soliilor; op. cit.*”, în „Rusia și lumea greacă în secolul al XV-lea”, p. 164), iar Kaștanov consemnează că acest Carol III Tokko este de fapt Leonard III Tokko, fiul lui Carol și Milița, aceasta fiind una din cele trei fiice ale lui Lazar Brankovici și Elenei, sora Sofiei Paleologul. С.М. Каштанов, Состав и содержание документов „греческих” посольских книг №1 и №2 (Componenta și conținutul documentelor cărților grecești a soliilor Nr. 1 și Nr. 2 în volumul „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea”, p. 28 С.М. Каштанов, Кто был Карл „сестричич” Василия III? Генеалогия: Источники. Проблемы. Метод исследования. Тезисы докладов и сообщений межвузовской научной конференции. Москва, 31 января –3 февраля (Cine a fost Carol, „nepot de la soră ” al lui Vasile al III-lea? Genealogia: Izvoarele. Probleme. Metoda studiului: Tezele rapoartelor și informațiile conferinței științifice interuniversitare), 1989, pp. 24-25.

dar pentru care Vlad Călugărul „a făcut o danie anuală de 6000 de aspri mănăstirii Sfântul Pantelimon sau Rusicon, la 12 iunie 1487. În 1495 sau 1496¹⁸, fiul său, Radu cel Mare, îi hotăra 3000 de aspri pe an și 500 aspri pentru cheltuieli pe drum.”¹⁹

Dărnicia și binefacerile domnilor munteni față de Muntele Athos erau cunoscute din secolul al XIV-lea din timpul domnitorului „Nicolae Alexandru Basarab și mai ales sub fiul său Vladislav I sau Vlaicu Vodă.”²⁰

Aceste două documente au cereri și scopuri diferite. Primul document este o cerere de ajutorare din partea maicii Anghelina pentru a ridica o biserică, în cel de-a doilea document se cere ajutorarea sfintei mănăstirii Pantelimon. O mențiune interesantă despre rugămintea „maicii Anghelina”²¹ către Vasile Ivanovici clarifica într-un fel destinația ajutorului primului document, aceasta fiind mănăstirea „Cruședol”²². Dar, în același timp, aflăm că mitropolitul Țării Românești, Maxim Brancovici, fratele despotului Iovan, „prin mijloacele esențiale ale lui Neagoe, a finalizat Maxim mănăstirea Cruședol” începută la cererea „maicii Anghelina”²³, cu ajutorul „marelui cneaz rus Vasile Ivanovici.”²⁴ Astfel, domniii munteni nu erau ctitori numai la Sfântul Munte, dar și în Serbia ocupată de turci la 1459.

---

¹⁸ Avem textul documentului din „1496, august 30, destinat mănăstirii Rusicon, unde are acest cuprins: „Văd deci în vremurile de astăzi în multe lipsuri și necazuri sfintele biserici ale lui Dumnezeu și sfintele împărătești mănăstiri săracite de binecinstitorii sfânt răposații bărbați cari au viețuit în bună cinste ,multe deci într-o părăsire totală au ajuns din cauza scăderii binecinstirii pentru păcatele deci ale noastre ,mai ales în Sfântul Munte al Athosului, unde viețuiește cinstita și împărăteasca mănăstire Rusicon ,hramul Sfântului mucenic a lui Hristos și lecuitor Pantelimon, pe care, văzând-o săracită de sfinții de mai înainte ctitori, mai ales că de la frații trimiși ne este cunoscut aflând că părintele nostru Ioan Vlad voevod pe cât e cu puțință în viața lui a miluit-o și obroc sfintei mănăstiri i-a făcut și hrisov i-a scris.” (Damian P. Bogdan, *Diplomatica slavo-română XIV și XV*, Biblioteca revistei istorice române II, M.O., Imprimeria Națională, București, 1938, p. 133).

¹⁹ Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, vol. I, București, 1992, p. 434.

²⁰ *Ibidem*, p. 433.

²¹ Владимир _ови_, Историја Срба (Vladimir Tcorcivici, Istoria Serbiei) Подгорица, Октоих Нова Књига Лео Комерц, 2005, p. 440.

²² *Ibidem*, p. 440.

²³ *Ibidem*, p. 440.

²⁴ *Ibidem*, p. 440.

Un alt document din anul 1516 este semnat de egumenul Paisie al sfintei mănăstiri Pantelimon și este adresată aceleiași mare cneaz al Moscovei Vasile al III-lea. Din titlul documentului se menționează: Aceasta este „gramota” către marele cneaz de la mănăstirea [Sfântului] Pantelimon de la egumenul Paisie și de la stareții Sava și Pahomie.”²⁵

Reproduc în continuare textul documentului: „Evlaviosului și întru Hristos Dumnezeu dreptmăritorului și de la înalta lucrare dumnezeiască ales, marelui cneaz Vasile prin mila lui Dumnezeu unicului suveran (singur stăpânitor), domn drept a toate ținuturile Rusiei, Răsăritului și Nordului, domn și mare cneaz al Vladimirului, al Moscovei, al Novgorodului, al Pskovului, al Smolenskului, al Tverului, al Iugorskului, al Permului, al Veatcei, ... Iată, de asemenea, domnii noștri și ctitorii bisericilor sale, care le au prin ctitoria părinților lor, trimit (ajută) și construiesc și Valahul (**Волоски**) și Ivirul și alții aceste trebi, te rugăm să înnoiești ctitoria tatălui și bunicului tău, căci alții pe noi nu ne miluiesc, cum ție Domnul Dumnezeu îți va înmulți întru toate”²⁶ ...”.

Acest document este semnat cum reiese din titlul de „egumenul Paisie și de la stareții Sava și Pahomie.”²⁷ Timpul scrierii este identificat de editorii colecției ca: „anul 1516, aproximativ martie 23 - iunie 30.”²⁸

²⁵ *Cartea soliilor...*, *op. cit.*, în „Rusia și lumea greacă în secolul XV”, doc. Nr. 2, p. 127 (traducere din slava veche);

²⁶ *Ibidem*, doc. Nr. 2, pp. 128-129.

²⁷ *Ibidem*, doc. Nr. 2, p.128.

²⁸ *Ibidem*, prefața doc. Nr. 2, p. 127 în „Сведения об изданиях пересказах и упоминаниях текстов документов помещенных в греческой посольской книге №1” (Informații despre editarea ,povestirea și menționarea textelor din documentele aflate în soliile cărții grecești) din „Россия и греческий мир в XV веке (Rusia și lumea greacă în secolul XV-lea), p. 317, este amintit că acest document a fost publicat de Щербатов М.М. în История российская от древнейших времен” (Istoria Rusiei din perioada veche), din „Санктпетербургский Институт истории Российской академии наук (Архив СПб ИИ РАН) (Institutul de istorie a Academiei de Științe a Rusiei din Sankt Petersburg) 1789Г.Вч.IV,Р.1-3; iar Муравьев А.Н. în „Сношения России с Востоком по делам церковным” (Legăturile Rusiei cu Răsăritul în chestiuni bisericești) din „Санктпетербургский Институт истории Российской академии наук (Архив СПб ИИ РАН)1858.Ч.1р.29-31 a povestit; și Синицына Н.В., în „Послание Максима Грека Василию III об устройстве афонских монастырей (1558-1559гг.)” (Epistola lui Maxim Greul către Vasile al III-lea referitor la așezarea mănăstirilor athonite) //ВВ.М. 1965.Т.ХХVI, pp. 119-120; Хорошкевич А.Л. Русское государство в системе международных отношений конца XV-начала XVI века (Statul rus în sistemul relațiilor

Alt document care consemnează despre Țările Românești este „gramota proegumenului mănăstirii Hilandar, Ghenadie, către țarul Ivan al IV-lea Vasilievici, despre situația precară a mănăstirilor Hilandar și Pantelimon, cu cererea pentru danie și a apărării în fața sultanului turc”.²⁹

În documentul propriu zis se menționează: „Aceasta este „gramota” ce a dat-o egumenul Paisie.

Dumnezeule mare și preaînalt, căruia întru Sfânta Treime ne închinăm...

...De la care [țări] sfânta mănăstire avea ajutor și întărire toate aceste țări le-a cucerit turcul și tributuri mari la creștini le-a pus, țării Serbiei și [țării] Greciei și tuturor țărilor occidentale, chiar până și Mulcanikia (Мулканикие)³⁰ și țării Volohilor (Волошские земли)³¹.....”³²

---

internaționale la sfârșitul secolului al XV-lea - începutul secolului al XVI-lea), Москва, 1980, pp. 203-204; Каштанов С.М. Из истории русского средневекового источника Акты X-XXVI вв. (Din istoria izvoarelor medievale ruse. Acte ale secolului X-XVI), Москва, 1996, p. 117; С.М. Каштанов. Эволюция великокняжеского и царского титула в грамотах афонским монастырям XVI в. Россия и христианский Восток (Evoluția titlului de mare sneaz și țar în diplomele către mănăstirile atonite în secolul al XVI-lea), Москва, 1997, Вып. 1, p. 110 au menționat despre acest document.

²⁹ *Ibidem*, nota editorilor în prefața doc. Nr. 65, p. 182.

³⁰ Mulcanikia – după editorii volumului, este identificat cu „țara (cnezatul) Valahiei” din „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea” p. 479; Țara Românească în documentele slave emise de domnii munteni în secolele XIV-XV era denumită Țara Ungrovalahiei (земли Угровлахийской), Țara Basarabiei, (земли Бесарабской), Țara Valahiei (Влашской земли). (Damian P. Bogdan, *Diplomatica slavo-română...*, op. cit., pp. 80-81). Întâlnim de exemplu „Țara Munteniei” (Мунтанская земля) în volumul „Rusia și lumea greacă în secolul al XVI-lea”, p. 473.

³¹ Țara Volohilor – aceiași editori consideră, că referitor la această denumire: „se are în vedere probabil Moldova și nu Valahia, care aici este numită Mulcanikia.” *Ibidem*, p. 474; „Voloh (Волох) – erau denumiți la noi (la ruși) toate popoarele de origine romană în special românii.” Протоиерей Г. Дьяченко, Полный церковно-славянский словарь (Dicționarul complet a slavei bisericești) Изд. „Отчий Дом”, Москва, 2001, p. 929.

³² *Ibidem*, Nr. 65, pp.182-183; documentul a fost publicat de Димитријеви С.М. în „Документи који се тичу односа измеу српске и Русије у XVI. Веку”// Српска Краљевска Академија. Споменик. Београд, 1903, [Књ] Други разред 35, Nr. 14, pp. 22-24; povestit de Муравьев А.Н. în „Сношения России с Востоком по делам церковным” (Legăturile Rusiei cu Răsăritul în chestiuni bisericești) din „Санктпетербургский Институт истории Российской академии наук (Архив СПб ИИ РАН) 1858.Ч.1, pp. 62-68; menționat de С.М. Каштанов. Эволюция великокняжеского и царского титула в

După nota editorilor, scrisoarea a fost scrisă „[aproximativ anul 1549 iunie-anul 1550, 5 martie]”.³³

Din aceste documente, realizăm implicarea activă și pasiunea misionară a domnitorilor Țărilor Române pentru Biserica lui Hristos și în special pentru mănăstirile Sfântului Munte Athos, acolo unde spiritualitatea ortodoxă, rugăciunea neîncetată și tezaurul credinței s-au păstrat prin râvna vieții ascetice a monahilor aghioriți și prin dragostea de Dumnezeu a ctitorilor ortodocși.

грамотах афонским монастырям XVI в. Россия и христианский Восток (Evoluția titlului de mare cneaz și țar în diplomele către mănăstirile atonite în secolul XVI-lea), Москва, 1997, Вып.1, p. 126; Kämpfer F. Ivan Groznyi und Hilandar. Jahrbücher für Geschichte Osteuropas, Wiesbaden, 1971, Bd. 19, Hf. 4, pp. 500-504; Idem, Die russischen Urkunden im Archiv des Klosters Hilandar//Хиландарски зборник (Recueil de Chilandar), Београд, 1986, [Књ]6, pp. 271-272; А.Л. Хорошкевич „Россия в системе международных отношений середины XVI века” (Rusia în sistemul relațiilor internaționale la mijlocul secolului XVI), Москва, 2003, pp. 94-95.

³³ *Ibidem*, prefața doc., Nr. 65, p. 182.

**Historical references on the Romanian Principalities and
on Romanian rulers in the diplomatic correspondence
of the State of Moskow with the Orthodox people
in the Balkans in the first half of the 16th century**

Drd. Nicolai ZAGNAT

The author of the historical research "Historical references on the Romanian Principalities and on Romanian rulers in the diplomatic correspondence of the State of Moskow with the Orthodox people in the Balkans in the first half of the 16th century" analyses two letters of extreme importance, where a nun, Mother Anghelina, former princesse of Serbia, to the Great Cneaz of Moskow, where the Romanians are mentioned as founders and benefactors of the monasteries in Mount Athos.